

HISTORISCHE KRING EEMNES

Jaarverslag 2016

Algemeen

2016 was een bewogen jaar voor HKE door het plotseling vrij kort na elkaar overlijden van twee verdienstelijke bestuursleden, die zich herkiesbaar hadden gesteld: op 17 maart Jan van Wijk en op 14 april onze penningmeester Stef van Zanden. Hoewel wij daardoor zeer waren getroffen, is in de eerste plaats ons medeleven uitgegaan naar de naasten, die hen node moeten missen.

Per 17 maart 2016 wijzigde hierdoor de bestuurssamenstelling zich volgens onderstaand lijstje, waarbij de periodiek aftredende bestuursleden gemerkt met * zonder tegenkandidaten werden herkozen op de Algemene Ledenvergadering van 31 maart.

Na enig zoeken is Joost Bos als vervanger van Stef van Zanden bereid gevonden en in de Bijzondere Ledenvergadering van 3 november 2016 zonder tegenkandidaat aangesteld als bestuurslid.

Voorzitter: Mw. N.E. (Liesbeth) Lemckert
Vicevoorzitter: H.A. (Henk) van Hees*
Secretaris: J.J. (Jaap) Groeneveld
Penningmeester: S.N.J. (Stef) van Zanden* (†14 april); waarneming door voorzitter tot 3 november;
J.L.A. (Joost) Bos vanaf 3 november
Bestuursleden: mw. E.C.M. (Betsy) Seure-Van 't Klooster*, J.B. (Bart) Nouwens, D.E.C. (Dick) Scherpenzeel.

Leden en vrijwilligers

De dag voor Koningsdag kwam ons voormalig bestuurslid Rom van der Schaaf de eer toe benoemd te worden als Lid in de Orde van Oranje-Nassau voor zijn verdiensten als bestuurslid gedurende 15 jaren, zijn niet aflatende inzet op het gebied van bebouwingsgeschiedenis van Eemnes en agrarische en industriële geschiedenis en de daaraan verbonden publicaties.

Bertie van Wijk-Blom heeft onder bijzonder moeilijke omstandigheden de ledenadministratie en de coördinatie van het bezorgen van de kwartaalbladen voortgezet, wat zij al vanaf de oprichting doet. Het aantal leden is per saldo met 10 afgenomen tussen de peildata 1 januari 2016 en 2017 (25 af en 15 bij; 766 leden). Het verloop door vooral ouderdom, overlijden en verhuizing is deels opgevangen door werving op Koningsdag, Open Monumentendag en andere gelegenheden in het jaar, of door spontane aanmelding. Voor de HKE zijn 84 vrijwilligers actief in het bestuur en één of meerdere werkgroepen. Vijf vrijwilligers zijn gestopt en acht hebben zich aangemeld, terwijl hier en daar ook wisseling van activiteit plaats vond.

Publieks- en ledenactiviteiten

De volgende publieks- en ledenactiviteiten werden in de loop van 2016 ontplooid:

2 januari Nieuwjaarsborrel HKE in Oudheidkamer (ca. 30 personen).
13 januari Herdenking Zuiderzeevloed in De Wel, beeldpresentatie door Henk van Hees (ca. 160 p.)
31 maart Algemene Ledenvergadering en 'Henk van der Horst in Eemnes' (ca. 50+ p.).
27 april Koningsdag: Oudheidkamer + toren beklimmen + HKE-kraam (bezoek Oudheidkamer ca. 60* + toren beklimmen 342 p.; bij elkaar ca. €604 inkomsten).
14 mei Gemalendag, ondersteuning openstelling gemaal (ca. 75 personen).
27 mei Medewerkersavond in de Oudheidkamer (ca. 25 personen).
3 & 4 juni Anjercollecte: totale opbrengst ca. €973, waarvan de helft voor HKE.
10 september Open Monumentendag voor twee te bezoeken kerken Eemnes-Buiten (31 p. in r.k. kerk en 65 p. in herv. kerk). Toren beklimmen (19 p.), Dikke Torentje (102), gemaal (85) en Oudheidkamer (ca. 65*).
10 september Onthulling eerste monumentenschildje op het voormalige gemeentehuis Wakkerendijk 30 met een bijeenkomst in de Oudheidkamer, waar de overige 44 schildjes werden uitgereikt aan de eigenaren van monumenten.
t/m 17 sept. Tentoonstelling 'Eemnesser merklappen'.
1 oktober Opening tentoonstelling 'Streekdrachten in Eemnes' (ca. 55* personen)
3 november Herfstavond met optreden van Klepperman van Elleven uit Laren (ca. 50 personen).

Deelname aan activiteiten en bezoek Oudheidkamer

De Oudheidkamer was elke zaterdag geopend door de inzet van een 25-tal verschillende gastvrouwen en gastheren die door Betsy Seure werden aangezocht en ingedeeld. Naast bijeenkomsten van de werkgroepen, kwamen daar naar schatting 525 bezoekers (870 in 2015), waarvan minstens 180 op drie bijzondere dagen (zie * hierboven). Voorts kwamen er buiten deze gewone bezoeken aan de Oudheidkamer ca. 680 deelnemers (ca. 780 in 2015) naar andere activiteiten van HKE alleen en ca. 360 (ca. 1315) in samenwerking met anderen. Dat verschil is veroorzaakt door de afwezigheid van bijzondere activiteiten i.v.m. Open Monumentendag, zoals er drie waren in 2015. Totaal zijn er op deze wijze naar schatting minstens 1565 bezoekerscontacten geweest (ca. 2960 in 2015, ca. 3200 in 2014 en ca. 1900 in 2013). Op zaterdagen zijn al enige jaren vast aanwezig Henk van Hees en Wiebe van IJken, behalve bij verhindering wegens vakantie en dergelijke, om bezoekers met vaak genealogische maar ook andere vragen te helpen. Ook andere in onderzoek actieve leden komen hier regelmatig voor overleg of hun werkzaamheden te doen, waardoor het ook een soort 'werkmiddag' is geworden.

De woensdagochtend van 9.30 tot 11.30 à 12.00 uur in de Oudheidkamer was wederom een bruisende ochtend van activiteit, waar de werkgroepen Voorwerpen/Schenkingen, Documentatie en Foto's actief zijn met het documenteren van hun collecties. Ca. 37 maal heeft deze werkochtend plaats gevonden met doorgaans 5 à 6 personen. Daarnaast heeft de Werkgroep Genealogie er 13 werkbijeenkomsten gehad.

Samenwerking met andere organisaties

Naast de vaste activiteiten waren er zeven activiteiten in samenwerking met andere organisaties:

- Op Koningsdag (27 april) is dit jaar samengewerkt met het Feestcomité Eemnes die tijdens het toren beklimmen de gelegenheid heeft gegeven aan belangstellenden om te abseilen. Het bleek moeilijk afspraken te maken met het bedrijf dat het abseilen verzorgde, waardoor de activiteit onderwerp is geworden van een indringende evaluatie met het Feestcomité.
- Elk jaar ondersteunt HKE met enkele vaste vrijwilligers (Rom van der Schaaf, Jaap Frantsen, Dick Beekman) de openstelling van het gemaal door Waterschap Vallei & Veluwe, met als vaste gelegenheden Gemalendag in mei en Open Monumentendag in september.
- Liesbeth Lemckert heeft de opknappactiviteiten m.b.t. het oudste deel van de Algemene Begraafplaats (funerair erfgoed) door de Gemeente Eemnes gevolgd en deze zijn afgerond op de plaatsing van een bord na, waarvoor Wiebe van IJken informatie heeft geleverd.
- Op initiatief van en onder begeleiding van Rom van der Schaaf zijn in samenwerking met de gemeente Eemnes en de ANWB voor 45 van de 55 in aanmerking komende monumenten schildjes beschikbaar gesteld. Op de kerken en voor de Kerkstraat als geheel zijn 5 ANWB-informatiebordjes geplaatst.
- In samenwerking met de Gemeente Eemnes worden oriëntatieborden in de toren van de Grote Kerk geplaatst om markante punten te kunnen herkennen. De foto's zijn gemaakt door Co Swaan. Bart Nouwens en Ruud Ham werken de layout verder uit. Jaap Frantsen verzorgt de informatie bij de borden.
- Op verzoek van Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) zijn foto's en gegevens van oude Eemnessers uit de periode voor 1950 geleverd voor een scholenproject in Eemnes over portretfotografie.
- Voor de website UtrechtAltijd.nl zijn in samenwerking met LEU enkele bijdragen geleverd m.b.t. Eemnes.
- Voor De Ronde zijn elf historische bijdragen geleverd in de rubriek 'De Historische Kring Eemnes vertelt ....', c.q. 'vraagt ....'.

Jaarverslagen werkgroepen

De samenstelling van Werkgroepen in de volgende paragrafen geeft de situatie eind 2016 weer.

Kwartaalblad

Leden: Henk van Hees (redactie), Hans van Gelder (opmaak), Ruud Ham (typografische vormgeving). Het kwartaalblad kwam in jaargang 38 uit met vier nummers van resp. 64, 80, 72 en 72 pagina's (totaal 288 ; 2015: 256). Waar het zinvol en mogelijk was, zijn verschillende pagina's in kleuren gedrukt, terwijl de omslag altijd in kleur is.

Naast door hierna te noemen werkgroepen en verschillende kleinere bijdragen als oproepen, aankondigingen en verslagen, waren er nog de volgende artikelen van verschillende auteurs. Harm Boerma, 'Burgemeester Rutgers van Rozenburg – Held van de Zuiderzeevloed 1916 in Eemnes'; Peter Bruin, 'Speuren naar een bommenwerper in de polder'; Jaap Groeneveld, 'Mennegaten aan Wakkerendijk en Meentweg', 'Jan Versteeg en zijn relatie tot de familie Hamdorff te Laren', '100 jaar Staal in café "Schippers Welvaren" – Van 'koffiehuis' naar 'episch centrum'; Henk van Hees, 'Humphrey Watkins Hughes' 'Eemnesser Merklappen' (deel 1), 'De Watersnood 1916 in Eemnes' (delen 1 en 2), 'Veertig jaar Sinterklaasintochten in Eemnes'; M.J. van der Molen, 'Jhr Louis Rutgers van Rozenburg'.

Werkgroep Bebouwingsgeschiedenis

Voorzitter: Rom van der Schaaf. Lid: Evert van Andel. Rom van der Schaaf representeerde HKE i.v.m. de invoering van de nieuwe landelijke monumentenschildjes. Evert van Andel schreef 'Jachthaven 't Raboes', Rom van der Schaaf 'Onthulling monumentenschildjes. Inmiddels doet Evert onderzoek naar de geschiedenis van de oude pastorie van Eemnes-Binnen op verzoek de eigenaar. Rom van der Schaaf documenteert gegevens in de nieuwe database.

Werkgroep Beeld en Geluid

Voorzitter: Jaap Frantsen. Lid: Johan van Oostrum. De werkgroep heeft materiaal geleverd voor enkele TV-uitzendingen van RTV Utrecht. Er zijn enkele recente videofilms en -fragmenten verworven.

Werkgroep Bibliografie

Voorzitter: vacant. Leden: Rom van der Schaaf, Harry van der Voort. Er zijn 29 nieuwe boeken opgenomen in de bibliotheek. Harry vervolgt het selecteren en indexereren van alle relevante verenigingsbladen uit de omgeving met inhoud die Eemnes raakt. Hij verzorgt ook de index op artikelen van ons kwartaalblad.

Werkgroep Documentatie

Voorzitter: Jaap Groeneveld. Lid: Piet Hilhorst (knipsels) en Marian Springer. De werkgroep komt elke woensdagochtend bijeen, samen met die van Voorwerpen (behoudens vakanties en verhinderingen). De registratie van documentatie (m.u.v. genealogie) heeft naast nieuwe aanwas ook nog veel reeds lang aanwezig materiaal toegankelijk gemaakt. De hele index is in een groeiende doorzoekbare pdf-file beschikbaar, waarmee voorlopig nog wordt gewerkt. Marian Springer heeft het hele jaar gewerkt aan een grote schenking documentatie m.b.t. R.K. parochie en de gerelateerde scholen. Piet Hilhorst heeft weer knipsels over Eemnes verzameld uit de Laarder Courant De Bel, de Gooi- en Eemlander en BELNieuws.

Werkgroep Eemnesser Klokkenluiders Gilde

Luidmeester: Jaap Frantsen. 2^e Luidmeester: Cor Snel. Klokkenluiders: Hans van Gelder, Piet Hilhorst, Peter van Hofslot, Liesbeth Lemckert, Theo Rozenberg, Joop Smids, Bert Snel, Henk van Hees, Nico Seure. De klokken van het Dikke Torentje werden in het totaal 27 maal handmatig geluid waarvan 14 keer volgens luidschemata en 13 maal voor bijzondere gelegenheden. Die van de Nicolaaskerk werden 13 maal geluid waarvan 8 keer volgens luidschemata en 5 keer voor bijzondere gelegenheden zoals rouw- en trouwdiensten.

Werkgroep Foto's Algemeen

Voorzitter: Ruud Ham. Leden Betsy Seure, Greet Schotsman, Jaap Groeneveld (contact ICT en bestuur). Met vernieuwde energie is de werkgroep op woensdagochtenden verder aan de slag gegaan en ze richt zich vooral op evenementen. Er wordt in de eerste plaats werk gemaakt van het scannen en beschrijven van foto's waarvan iets te beschrijven is: 'wat stelt het voor?', 'waar?' en 'wanneer?', en 'wie staan er eventueel op?'

Werkgroep Genealogie

Voorzitter: Henk van Hees. Leden: Wil Gommers, Cora Klaver-Jelles, Michel Majoor, Harry van der Voort, Bertie van Wijk-Blom, Wiebe van IJken. De werkgroep is 13 keer bijeen geweest voor een vergadering of werkavond. Na veel controle is de beschrijving van grote verzameling bidprenten in onze database opgenomen. De volgende stap is scans van de bidprentjes toe te voegen. Een begin is gemaakt met het inventariseren van allerlei genealogische documentatie. Er zijn dit jaar 5 artikelen geschreven voor het kwartaalblad: Henk van Hees, 'Riek Bieshaar – Nu oudste Eemnesser aller tijden'; Michel Majoor, 'Kwartierstaat Antje Koppen'; diverse auteurs, 'Oost-Nederlandse families in Eemnes' (3 delen). De werkgroep ontvangt regelmatig genealogische vragen, zowel via e-mail, als bij bezoeken in de Oudheidkamer, die soms ook interessante gegevens opleveren.

Werkgroep ICT

Leden: Dick Scherpenzeel (coördinatie), Bert Klein Nagelvoort, Jaap Groeneveld. Bert helpt doorgaand met het aanpassen van de programmatuur op voortschrijdende wensen en inzichten. Aandachtsgebieden op dat vlak zijn bebouwingsgeschiedenis en genealogie.

Werkgroep Interviews

Voorzitter: Henk van Hees. Leden: Peter Brouwer, Jan Delfgou en Bert Snel. Er zijn vier gewone interviews gepubliceerd: 'Levensverhaal van Jan Hendrik Otto Dop' (Bert Snel), 'Interview met Coraline Bäcker – Beelden kunstenaars' (Jan Delfgou), 'Het boerenleven in Eemnes rond 1950 – De slacht' (Bert Snel), 'Marie van 't Klooster-Gieskens' (Henk van Hees).

Werkgroep Streekdracht

Voorzitter: Jos Eggenkamp. Lid: Livia van Eijle. Jaap Groeneveld is contact met bestuur. Een oproep is gedaan om versterking, maar niemand heeft zich gemeld. De werkgroep heeft geholpen de tentoonstelling 'Streekdrachten in Eemnes' in te richten.

Werkgroep Tentoonstellingen

Voorzitter: Bart Nouwens. Leden: Ruud Ham, Joop Smids. Het grootste deel van 2016 liep de succesvolle tentoonstelling 'Eemnesser Merklappen' die geïnteresseerden uit het hele land trok. Vanaf 1 oktober loopt de tentoonstelling 'Streekdrachten in Eemnes'. De werkgroep heeft in de loop van de tijd een vernieuwde vorm van presentatie gekozen, waarbij een deel van de afbeeldingen op doek worden gepresenteerd. Tevens zijn de muren van de tentoonstellingsruimte in bijpassend grijs gesaust. Er is in overleg met het bestuur een globaal plan voor de komende jaren gemaakt, dat nader ingevuld zal worden. Er is een begin gemaakt met de voorbereiding van een tentoonstelling.

Werkgroep Voorwerpen

Voorzitter: Hein van Roij. Leden: Jaap Groeneveld (contact bestuur), Dick Beekman (fotografie). De leden hebben in 2015 ongeveer 37 dagdelen van 2 uur gewerkt aan de verdere verbetering van de registratie van schenkingen. Nieuwe schenkingen worden lopend verwerkt. De vindbaarheid wordt aanzienlijk vergroot door alle voorwerpen een vaste geregistreerde plaats te geven. Opbergvoorzieningen aanzienlijk verbeterd.

Werkgroep Website

Voorzitter: Ruud Ham (sinds medio 2016; webmaster). Leden: Jan Out, Herman Zoetman, Jaap Groeneveld (contact bestuur). Door verhuizing van Willem de Witte is hij gestopt en wij danken hem voor de ca. 12 jaar dat hij de website onderhield. De reeds beoogde vernieuwing van de website is medio 2016 met voortvarendheid gerealiseerd, vooral met dank aan Ruud Ham, die al eerder het grafische ontwerp verzorgde. De indeling van de site is aangepast. Door de verandering van provider, maar vooral door een gebruiksvriendelijker programma, kunnen zo nodig meerdere personen binnen HKE invulling geven aan de website zonder daarvoor alleen afhankelijk te zijn van de webmaster.

Om HKE verder op te stoten in de 'vaart der volkeren' zijn na de zomer op de website verbindingen gemaakt met Facebook en Twitter, zodat HKE gevolgd kan worden. Herman Zoetman helpt ons met het beheer van deze accounts. Het omgaan met deze nieuw media is een punt van verdere aandacht.

Over 2016 is geen telling van websitebezoeken gedaan door het verloren gaan van de gegevens in de eerste helft van het jaar.

Overige activiteiten

De acties door de Gemeente Eemnes in verband met het duurzaam herstel van de slijtende afbeeldingen op de 'canon in steen' op de Braadkamp wordt door HKE met belangstelling gevolgd.

Hoewel de HKE gevraagd is na te denken over deelname in het Huis van Eemnes (opvolger van De Hilt en de Bibliotheek samen), ziet het bestuur hier geen voordelen in ten opzichte van het behouden van de huidige situatie met een eigen Oudheidkamer. Wel is HKE bereid na te denken over deeltentoonstellingen in enkele vitrines.

Tenslotte

Ook in 2016 zorgden vele niet nader genoemde vrijwilligers als gastvrouwen en -heren weer voor een goede presentatie van de Historische Kring, terwijl anderen in anonimiteit het kwartaalblad bezorgden. Dank aan allen voor het daarbij verzette werk.

Zonder leden, vrijwilligers, vrienden en sponsors kan de HKE niet bestaan. In 2017 gaan we weer met hetzelfde enthousiasme voort. Mogen we ook weer op u rekenen?

Jaap Groeneveld
(secretaris)

Liesbeth Lemckert
(voorzitter)